

OR: színház. Ifjúsági előadás. nyhárd. A fővány, Ifjú- nnak még fertak. maraszínház. munk el. munk el.

EGYVERSENY

formátus egyház házrésze október nap délután öt Kistemplomban rendez. Ennek ak helyreállítási agítást berendezé- ta nem használ- augverseny évek brocenben, ezért y lesz az érdek- jukább, meri ki- dr. Ujfalussyé. Makkai Sándor. okonani énekkar. zalmány László. of. Zsádon An- nagy gondla- n.

USORA:

Párizs fejtelme. (üléseknek.) Eo- fel 8. vasárnap o: Vidám ma- s sárkány". Eo- egyed 6. 10. 8.

nívó

osa Tormeló. Eo- Munkácsy- (előtöltő 10 óra) utca 1. szám alatt megtartandó gyűlésre.

ismertetés. Felügyelőbizottság. nyók. 1936. október hó 3 napján alapító bizottság.

TES SZÖLGÁLA GYSZTERÁK:

1. október 4-ig: (Kassuth-u. 8.) és 6.).

díj: 10 forint.

210 és 2140: STVAN. BER LASZLO. Pénz, Piac-u. 28. sz. Fónyszám: 234. Pénz, Bajcsy-Zs.-u. Fónyszám: 203. Főosztály: nyomdri. Körtörögőpár. Hírszolgálat: JÁNOS.

nyvelés:

uroda. 24. Tel.: 117

Feladás: ag könyvesbolt, háza épület.

Ardita" házszám- helyautó csado. — helő: Piac-u. 60. 65

EGYEB

vészi munka KÉS-FOTO Párolta Magyar- ulna- és látvot- 101

nek kerékpárok avitása: Domokos berendezemester, Piac- zám: 104

ment, eszép. nód. on legelőcsőben 10 Pesti-u. 3. 4

irhakatát és ndát képzelt Ka- nos szünetest- 2. 50

Világ proletárial egyesületek!

NÉPLAP

A Magyar Kommunista Párt követeli a munkások számára a családi pótlék bevezetését

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 223. SZÁM

1936 OKTÓBER 3. SZOMBAT

Magyar győzelem

Irla: Horváth Márton

Párizsban az albizottság egyban- gyan elvetette a 200.000 magyar kitelepítését követelő csehszlovák javaslatot. Súlyos veszély hárujt el ezzel a magyar demokrácia feje felöl. Hónapokon keresztül milliók lesték idehaza szorongó szívvel, hogy meg tudjuk-e védeni Párizsban szlovákiai testvéreink otthonát, életlehetőségét, emberi és nemzeti jogait? Rossz hírek fokozták az aggodalmat, hogy olyan időben, amikor a németek kitelepítése gyakorlatilag már megakadt: akkor mi, magyarok leszünk Európa utolsó „németjei”, akikkel átdobnak a határokon, jogtalanul és vagyontalannul, csak keserűséget és kétségét cipelve magunkkal. Világosan láttuk a veszélyt, hogy az országútra hajtott magyarok akarva-nemakarva eltorlaszolták volna a magyar demokrácia gazdasági és politikai fejlődésének útját és ismét egy emberöltőn keresztül hiába kereshetnénk baráti kapcsolókat északi szomszédunkhoz. Felmerült a komor sorskérdés, hogy a kis Magyarország határain túl megmarad-e épségben a magyar etnikum?

Az egész nemzet nagy megkönnyebbüléssel veszi tudomásul, hogy Párizsban elhárult, vagy legalább is eltávolodott ez a veszély. A magyar ügy első komoly sikerének pillanatában állapítsuk meg, hogy a sikert elsősorban az egész nemzet példásan egységes fellépése, felelősségtudattól áthatott magatartása vitta ki. S tárgyilagosan hozzáfűzhetjük azt is, hogy az egységes magyar állásfoglalás kialakításában s abban, hogy ez megfelelő súlytal érvényesült Párizsban, nem kis része volt a mi pártunknak, a Magyar Kommunista Pártnak. Barát és ellenség egyaránt elismeri, hogy az első pillanattól kezdve teljes mellet kiálltunk a magyarellenes csehszlovák törekvések ellen. Ebben a küzdelemben nem tettünk semmi engedményt a külső, vagy belső reakciós törekvéseknek. Nem tagadtuk le a mi bűnét sem Budapestén, sem Párizsban. Nem vállaltuk azt, hogy idehaza mullat megbocsátó gyilkos iluziókat tápláljunk, akár csak a hallgatásunkkal is és nem vállaltuk, hogy odakint hazugságokkal háborítsuk fel az ellenforradalmi mult áldozatait: szomszédainkat, akik nem a mi szavainkból hanem uraink tetteiből ismerték meg a magyar ellenforradalom igazí arcát.

Ezértünk világos volt, hogy a béke igazi előkészítése csak feltételekkel történhetett. Tettekkkel, amelyekkel végrehajoltunk és tettekkel, amelyeket elmulasztoltunk. Moszkvában és Prágában. Londonban, Washingtonban — és elsősorban, kevés reménytel Párizsban is felmutattuk a magyar demokrácia másfél évtizedes tetteit. Munkásság és paraszág előretörése, föld-reform, újjáépítés, stabilizáció — mondtuk. De a kezzeien tények

mást is közöltek szomszédainkkal ellenünk: sovinizmus és fasiszta provokáció, az ország legnagyobb pártjának jelentős része a nagytöke karjai között... A magyar demokrácia arcvonásai között, éber és bizalmatlan szomszédaink felfedezték az ellenforradalmi mult gyűlöletes képét. Másfél év hősi erőfeszítései nem tehettek jóvá egy emberöltő bűnét.

Ez volt a helyzet, ez volt a gyengeségünk, amely szinte védtelenül tett bennünket az igazságtalan és jogtalan csehszlovák követelésekkel szemben. Úgy látszott, hogy minden elveszett. A párizsi tudósítások hangja tragikusá vált. Szinte az egész közvélemény bűnnek érezteit fejfel „világ árvajaként” csatngolt olyan nemzetközi helyzetben, amelyre egyre inkább nem a „vihár utáni”, hanem a „vihár előtti” jelző illett.

A magyar ügy látszólagos kilátástalansága, a sikertelenség várható odiuma egy pillanatra sem tartott attól vissza minket, magyar kommunistákat, hogy még nagyobb erővel küzdjünk a magyar ügyért. Kiküldtük Párizsba pártunk egyik legkiválóbb nemzetközi tekintélyét, Gerő Ernőt, hogy legyen segítségére a hőiesen küzdő magyar delegációnak. A „Magyar Nemzet” így írt róla: „A beavatottabbak már eddig is tudták, hogy kiváló munkát végzett Párizsban — ahová, attól félünk, öt perccel 12 után küldték ki — Gyöngyösi János mejeit. Mindent megteit, hogy azokban a körökben, amelyekhez spanyol polgárháborús és egész politikai multja révén nexusai voltak, a bangulatot Magyarország számára megjavítsa.”

A mai örvendetes párizsi döntés azt bizonyítja, hogy Gerő elvtárs kiküldetése mégis inkább öt perccel 12 előtt történt. S bármennyire is labastegek kitűnő személyi, sőt baráti kapcsolatai és barcos multja, a döntő nem ez volt. Gerő elvtárson keresztül érvényesült Párizsban pártunk döntő súlya a magyar demokráciában, ami lehetetlenné és komolytalaná tette a csehszlovákoknak azt a vádját, hogy a mai Magyarország még mindig megbizhatatlan, Hortny-birodalma.

Mi tehát a párizsi siker oka? Először is az összes demokratikus pártok az egész nemzet egységes fellépése, amelynek nemzetközi súlyt adott a magyar demokrácia legbiztosabb tényezőjének, a mi pártunknak teljes aktivitása. Euthe szükségserűen párosult az a támogatás, amit közvetve, vagy közvetlenül a csehszlovák javaslatl szemben más demokratikus hatalmaktól kaptunk. Döntő volt e téren a jugoszlávokkal teljes egyenjogúság alapján kötött kétoldalú megállapodásunk a lakosságcsere ügyében. Döntő segítséget jelentett számunkra, hogy Jugoszlávia, amellyel szemben talán a legfőbb bűn terhelt az elmúlt rendszer

Csehszlovákia is reménykedik a megegyezésben a szlovákiai magyarok ügyében

A magyar bizottság esüörtőlki ülésén megvitatták a Magyarország által visszaszolgáltatandó kulturális és művészeti javak ügyében készített albizottsági jelentést.

Az elnök bejelentette, hogy a magyar delegáció erre vonatkozóan írásbeli észrevételt tett.

Anglia delegátusa az albizottság jelentését túlságosan általános keretek között mozgósítva mondotta és kérte, hogy fontolják meg a magyar észrevételeket is.

Az amerikai delegátus javasolta, hogy új szöveget készítsenek.

Ezt rövid szünet után Clemens benyújtotta és hangoztatta, hogy Magyarország és Csehszlovákia egyaránt engedelmeyeket tett a megfelelő megoldás érdekében.

A bizottság ezután ezt az új szöveget egyhangúan elfogadta. Utána megkezdődött a vita a

szlovákiai magyarok kitelepítésé- re vonatkozó csehszlovák indítványról szóló albizottsági jelentés felett. Az előadás bejelentette, hogy az albizottság egyhangúan hozta meg határozatát. A francia, az angol, az amerikai és a jugoszláv delegátus egyformán örömmel üdvözölte a megegyezést.

Masaryk csehszlovák külügyminiszter kijelentette, hogy annak ellenére, hogy üdvözli a megoldást, nem figyelhet a csehszlovák nép elégedetlenségét, hogy nem kapott elégteltet ilyen fontos ügyben.

mindazonáltal reméli, hogy a kétoldalú megbeszélések megegyezésre fognak vezetni.

A bizottság ezután úgy ezt a jelentést, mint a pozsonyi hídfőre vonatkozó albizottsági jelentést egyhangúan elfogadta.

Guszev szoviet delegátus: Amerika adja vissza a magyar javakat

A balkáni gazdasági bizottság ülésén folytatták a magyar békeszerződés gazdasági záradékainak tárgyalását.

Ukraina képviselője kijelentette, hogy Magyarország beleegyezett a jóvátételekbe és megkezdte azok végrehajtását.

Barátságatlan gesztusnak mondta az Egyesült Államok képviselőjének a jóvátétel leszállítására vonatkozó indítványát és kérte annak elutasítását.

Fehéroroszország képviselője csatlakozott ehhez a felszólaláshoz.

A francia delegátus kijelentette, hogy miután a négy nagyhatalom által elfogadott szöveghez annak idején hozzájárult, ezt most is kötelezőnek tartja magára nézve.

Guszev szovjetorosz kiküldött azt mondta, hogy az amerikai indítvány mögötti politikai okok vannak.

Az Egyesült Államok ahelyett, hogy visszatértek volna az amerikai zónában lévő magyar javakat, inkább a Szovjetunió, Csehszlovákia és Jugoszlávia rovására akaruk nagylelkűek lenni.

Amerika delegációja kétségbevon- ta azt, hogy Magyarország teljesi-

teni tudja a jóvátételei terheket márpedig lehetetlen megállapítani, hogy 6-8 év múlva milyen gazdasági adottságok lesznek Magyarországon. Az Egyesült Államok azzal segíthetnek a magyar népet, ha visszaadnak az amerikai övezetben lévő magyar javakat.

Az Egyesült Államok delegátusa szóvalta, hogy a Magyarország feltétel nélküli megadását követő fegyverszüneti szerződés kimondta, hogy a jóvátétel kérdését később újra lehet tanulmányozni, tehát azok az akkori körülmények között megkötött megállapodások nem tekinthetők egészen önkénte- seknek.

Az amerikai zónában lévő magyar javak értéke csak 75 millió dollár.

Ezeket Amerika vissza kívánja adni, de az erre vonatkozó döntés a berlini szövetséges tanács közös elhatározásától függ.

A szavazás során az amerikai pótitindványt 7 szavazattal 5 ellenében elvetették. Ezután 8 szavazattal és 6 tartózkodással elfogadták azt a csehszlovák pótitindítványt, hogy a jóvátételei fizetések határidőváltozásai nem érintik a magyar-csehszlovák idevonatkozó megállapodás módozatait. Végül 8

szavazattal 5 ellenében és egy tartózkodással a jóvátételekre vonatkozó cikkelyt teljes egészében azelői formájában elfogadták.

75 százalékos kárterítés az Egyesült Nemzetek állampolgárainak

A balkáni gazdasági bizottság jóváhagyta azt a csehszlovák indítványt, hogy nyilvánítsák semmisenek a bécsi döntés pénzügyi következményeit. Ennek értelmében a magyar békeszerződésbe új szakaszt iktatnak be, amely a Magyarország részéről, a bécsi döntés értelmében átveit csehszlovák vagyontárgyak visszatérítéséről intézkedik. A bizottság azt is elhatározta, hogy Magyarországnak meg kell téríteni az Egyesült Nemzetek állampolgárai tulajdonában okozott kár 75 százalékát.

TOVÁBB TART A GÖRÖG MONARCHISTÁK TERRORJA

A görög TI londoni közlése szerint a monarchisták terrorja tovább tart Görögországban. A katolnai hatóságok egy faluban lefejeztek 27 Elás-tagot, majd közszemlére tették ki a holttesteket.

Jugoszlávia és Csehszlovákia sem kapta vissza a dunai hajókat

Az Egyesült Nemzetek gazdasági és társadalompolitikai tanácsa 8 szavazattal 5 ellenében fogadta el azt az amerikai indítványt, hogy nemzetközi értekezletüljön össze a dunai szabadhajózás fejlesztésének előkészítésére. A döntést megelőző vitában a Szovjetunió, Ukrajna és Csehszlovákia ellenezte a javaslatot. A szláv csoport azt az elvet hangoztatta, hogy a Duna a dunaiaké. Ez az ellenzék nem tudta elfogadtatni a tanácsal Jugoszlávia és Csehszlovákia követelését sem, amely arra irányult, hogy szolgáltatásá vissza az amerikai megszálló erők által elfoglalt és a Felső-Dunán vesztett hajókat. Az Egyesült Nemzetek felügyelete alatt november 1-én Bécsben megnyitó dunai értekezleten ott lesznek a parti államoknak, a megszálló hatalmakkal és azoknak az államoknak a képviselői, amelyeknek hajói vannak, vagy voltak e folyamón.

magyar urait, a csehszlovák javaslatl homlokegyenest ellenkező, haladó szemlemben oldotta meg ugyanazt a problémát.

A párizsi siker után nem szabad elbizni magunkat. Targyalások fognak követezni Magyarországot és Csehszlovákia között, melyek a vitás kérdés rendezésére lesznek hivatottak. A sikert a külső és belső demokratikus erők viták ki, a külső és belső reakció és a sov-

inizmus felett. Végleges győzlemmé ez csak akkor fog válni, ha a kapott haladékat jól használjuk ki. A rendelkezésünkre álló néhány hónap alatt annyira erősítsük meg és tegyük vitathatalanná a magyar demokrácia belső pozícióit, hogy a szlovák részről esetleg megkísérelt erőszakos kitelepítési és jogfosztási szándék minden demokráli- keményen

előtt egyszerűen lehetetlenné válnék. Biztosak vagyunk abban, hogy a határozottabb magyar demokratikus fejlődés esetén nemcsak a Szovjetunió és Jugoszlávia támogatását fogjuk elnyerni a magyar ügy számára, hanem Csehszlovákia kétségtelenül döntő demokratikus erői is barátoi, sőt szövetséges fognak látni az új Magyarország-

Nagy Ferenc miniszterelnök:

A Kommunista Párt kláiványa és a Kisgazda Párt programja alapja lehet a tárgyalásoknak

A „Hírnap” pénteki száma Nagy Ferenc miniszterelnök cikkét közli vezető helyen. A miniszterelnök cikkében többek között a következőket írja:

A kommunista kongresszus nem igazolta a nyugtalan várakozásokat, még csak azt sem igazolta, hogy a koalíció válságba jutott, de inkább annak biztosítékát kapjuk meg, hogy terelvek között sokkal jobb az érinftérség területét, mint gondolni lehetett volna.

Mi paraszt tömegeinket a munkássággal szoros szövetségben akarjuk tartani, mert ezt a szövetséget mindkét dolgozóréteg és az ország érdekében valóban látnuk és a

munkás-paraszt szövetség helyes politikai érvényesítése a dolgozó polgárság érdekeinek is megfelel. Külpolitikánk lényegének tökéletes megfogalmazása volt Gerő Ernő megállapítása.

A koalíció legközelebbi fejadatát a napokban ismertett kisgazdapárti program és a most kiadott kommunista kláivány szempontjainak tárgyalásos összeegyeztetése útján kell majd kijelölnünk. E két program alapja lehet a tárgyalásoknak, amelyek során becsülelesen meg kell vizsgálnunk a helyzetet, a bajokat, lehetőségeket és azt is, hogy kicsoda és hol követett el hibát, hol van szükség jövőtétre, esetleg személyi cserére is.

Nincs elvi akadály a koalíciós munkának

A Független Kisgazda Párt csütörtök délutáni pártértekezletén Nagy Ferenc miniszterelnök beszámolt a bel- és külpolitikai helyzetéről.

A párizsi kérdésekkel foglalkozva annak a reménynek adott kifejezést, hogy a 200.000 csehlovákiai magyar ügyének megtárgyalására Párizsban megjelölt határidőig annyira enyhül majd Délkelet-Európa légköre és olyan viszonyt sikerül kialakítani Csehszlovákia és Magyarország között, amelyben lehetségessé válik a békés és barátságos megoldás.

Belpolitikai kérdésekkel foglalkozva a miniszterelnök megállapította, hogy nincs elvi akadály a további koalíciós munkának.

Alaposan tanulmányozzuk majd a koalíció szellemével ellenfeles kérdéseket és megteszük a szükséges intézkedéseket. Minden erővel rajta leszünk, hogy a békés időpontjára biztosítsuk a

belső békét és kiküszöböljük az együttműködést gátló körülményeket.

Hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a Kisgazda Párt hibáiról és problémáiról is komolyan kell beszélni és bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben a párt minden képviselőjéhez levelet intéz, amely súlyos dolgokkal fog foglalkozni, egyúttal félreérthetetlenül leszögezi a maga álláspontját bizonyos kérdésekről. Ha a többség nem mellettem foglalja állást, ebből kifolyólag levonom a következőket, de remélem, ha egyesek nem értenek velem egyet, ők is megteszik ugyanezt.

A feszültség után, remélem, nyugodt kormányzás következik. Ma a nyugodt fejlődést csak a koalíció fennartása biztosíthatja, amely nem érdemi azt meg, hogy létfontosságú érdekeit ezek miatt akérdések miatt kockáztassuk.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

Szombat délután: A fősvény. Ifjúsági előadás.

Irodalmi Kamaraszínház

Szombat: Ne váljunk el. Vasárnap: Ne váljunk el.

A FŐSVÉNY

A Csokonai-színház az idén élmenerőre méltóan igen színvonalas külön ifjúsági műsort állított össze, aminek jelentőségét a jövő színházi közönségének kinevelésében felesleges is hangsúlyozni.

A ciklus második előadásaként Molliére emulhatatlan vígjátéka, A fősvény került színpadra s így az ifjúságnak alkalma volt megismerkedni egyrészt a legfranciább szellemű francia íróval, másrészt a nagy vígjátékkal, amely kiméletlenül vég bele az emberi gyarlóságba, keserű és kiabrándult, folytonosan a tragikumot súrolja.

Ezek az ifjúsági előadások egyben a Csokonai-színház Batajcinak a stúdiója is s ebből a szempontból sem érdektelenek, mert a jövő színésznevezőket állítják mellő feladatuk elé. A fősvény előadását Thuróczy Gyula rendezte, a tradícióhoz híva. A címszerepben Szabó Samu sok apró részleteket ad, csak éppen nem a pénz megszállottságában patetikusan bőlgőzöl Harpagon. (Általában Molliére nagy figurái valamennyien monomániások s éppen abban van a páradán művésze, hogy alakjait egyetlen vonásukból tudja nagyra növesztetni.) Az együttes legértékesebb alakítását Mezei Lajos adta, jó beszédkészséggel s ami még fontosabb: stílusérzékkel.

Balogh Rózsa és Bánky Judit égyformán tehetségesek. Szírek Zoltánban vannak bizkító helyzeti energiák, de még nagyon merov a Fodor István is megállja a helyét. A beérkezettek közül egy-egy helyes alakítással szögállj a siker: Ujvárosy Kátó, Kertész Sándor és Csengery Aladár. (b)

CIGÁNYBÁRO

Pénteken a debreceni MÁV üzemeltetőség püspökladányi kultúrcsoportja adta elő a Csokonai-színházban Jókai-Strausz Cigánybáróját. A mozzalmas, hatáso előadást id. Csenky Imre rendezte és vezényelte és sikere volt a Saffit éneklő Csáthy István, a Herinkay alakító Csarnó Sándornak, Sulyák Imrénnek, Karas Erzsike-nek, Dudás Sándornak és Kiss Gyulának, de a népszer együttes többi tagjának is.

AZ ADY-TARSASAG KLASZSIKUS HANGVERSENYE

Az Ady-Társaság folytatja zenetörténeli hangversenyének sorát és esztendőnkön este klasszikus műveket művelt mutatta be. Dr. Pukánszky Béla egyetemi tanár előadásában ezúttal is megismerkedtünk a holt zenetörténeli anyag, mert igazi költői átélés borította minden mondatát. Amellett a Goethe-tudós sem tagadta meg magát, a klasszikus művészetet jellemző mondatai koronája egy-egy remek Goethe-idézett volt. Mozart jellemzésére mondott néhány szava a legjava Mozart-irodalom lapjaira, megörökítőre kívánczik. Mondani valóinak nem mindennapi, belső értékén túl, külön szerepe az a könyved, kellemes páthosztól fűtött előadói modor, amellyel meg tudja teremteni a zenetörténeli hangversenyeknél szokott, forró atmoszférát.

A esztendőki hangverseny előadólistájára U. Mátyás Margit volt. Az ő kitűnő izlése, mely műveltsége hatotta át a műsor minden egyes számát. Kísérőjével, dr. Ujfalussy Józseffel együtt megérdemelte az egybegyűltektől származó akoró hálás tapsait. F. A.

Megnyílt

a „Széchenyi” vendéglő.

Állandóan meleg, meleg konyha, kitűnő fajták. Elsőrendű cigányzene, Szécsen pártfogást kér.

özv. Kovács Lajosné Széchenyi-utca 19.

A szakszervezetek, ha kell harccal is megvédik jogaikat

A Szakszervezeti Tanács péntek délután Budapesten a Sportcsarnokban összehívott gyűlést tartott, amelyen résztvettek a tanács vezetői, bizalmi férfiak és az üzem-bizottságok tagjai. Csapár Péter elvtárs megnyitó szavai után Kossa István elvtárs mondott nagyhatású beszédet.

A munkanélküliség problémájával kapcsolatban szembeszállt az állítással, hogy a munkanélküliség a stabilizáció velejárója. A szakszervezetek álláspontja szerint a magyar ipar termelőerejének legkisebb része sem maradhat féltlen. Ahol a tökések részéről el-lene irányuló eszelekedetek tapasztal, a kormányzatnak azonnal be kell avatkoznia és ezeket a szerveket államosítani kell, vagy legalább is állami ellenőrzés alá kell őket vonni. Követelte, hogy a városok, megyék és községek azonnal indítsanak középítkezéseket. A munkához mindenkinek, aki dolgozik, joga van. Ha azt nem tudják biztosítani, akkor olyan összegű munkanélküli segélyt kell számukra biztosítani, hogy abból a minimális életszükségletet fedezni lehessen.

Itt az ideje a családi pótlékot folyósításának. A családi pótléknak a tisztviselőkéhez hasonlóan nem szabad 18 forintot adniuk tenni. Foglalkozott ezután a kollektív szerződések felülvizsgálatának ügyével. Terveken eszelekedik a munkásságnak az a része, amely a meglévő íbak miatt magát a kollektív bérrendszerrel kényteleníti. Minél demokratikusabb egy ország, annál kiterjedtebbek a kollektív szerződések. A szakszervezeteknek csak az a feladatuk, hogy a munkásság követeléseit állandóan szem előtt tartsa. Kijelentette, hogy a magyar szakszervezetek nem hajlandók a magyar munkásságra szeméremmel haladó kocsiján a fők szerepét játszani. A táppénzek, öregség és rokkantsági járadékok fejlemelésének szükségességét hangsúlyozta ezután, mert nem lehet, hogy a munkában megrokkant és elbetegetett munkások 20 forintból tengődjenek. Hangot adott a munkás-

ság ama kívánságának, hogy a vállalatok a lehetőség szerinti gondoskodjanak a téli tüzeijéről és burgyáról, ennek arát méltányos részletekben vonják le a munkabérek-ből. A munkaközvetítésnek csak a szakszervezeteken keresztül szabad történnie.

A reakció koncentrált támadásba kezdett a szakszervezetek ellen. A mezőgazdasági érdekképviselet felállításával kapcsolatban el akarják venni a földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetségétől és át akarják játszani a most létrehozni szándékolt fejlesztési agrárképviseleti szervezetet. Határozottan meg kell mondani, mi nem bánjuk, ha a Kisgazda Párt akár 77 agrárképviseleti szervezet is hoz létre, de mi a földmunkásság és kisbirtokosság érdekképviseleti szervezete a 70 év óta fennálló szakszervezeteket tartjuk és meg is fogjuk védelmezni.

Miért akar a Kisgazda Párt karodába szorítani a szakszervezeteket? Azért, mert mostmár nyíltan nem a parasztság, hanem a nagytőkés pártjára vált. Ezeknek a sebe faj ügylátszik a Kisgazda Pártnak, amely most mutatja meg igazi arcát a magyar néppel szemben. A szakszervezetek jogai már rendben vannak és meg vannak állapítva. A mi jogaink alapja a közel másfélmillió szervezett munkásság biztosítja. Ez a munkásság több mint fél évszázadon keresztül a harcban megtanulta, hogy a szakszervezeteknek annyi és akkora a jogosultsága, mint amennyire és amekkorát a szervezett erő biztosít. A szakszervezetek belső életébe beavatkozni pedig senkit sem engedünk. Aki ezt nem hiszi, azt meg fogjuk tanítani a szakszervezetek jogainak tiszteltetésére.

Hagyják abba hiábavaló kísérletezéseiket, mert ha kiprovokálják egyszer, hogy abbahagyjuk a munkát, azért hogy harcra keljünk meg jogainkat, akkor ezt az állapotot sokak számára emlékeztető fogjuk tenni. Ezek a szakszervezetek a mi szakszervezetünk, aki hennünket utunkról el akar téríteni, azt félre fogjuk állítani.

Rendelet a szarvasmarha, juh- és sertéshúrról

A közellátásügyi miniszter új rendeletével szabályozta a szarvasmarha, juh és sertés felhasználatát és forgalombahozatalát.

A kényszerűséggel levágot állatok húását előszörban abban a közönségben kell közölgatásra becsátani, ahol a kényszerűség volt. A kényszerűséggel levágot állatok zstradokát az érvényes rendelet értelmében tulajdonosa nem használhatja fel saját háztartási szükségleteknek fedezésére — minthogy zstréllátása egyébként fedezve van — hanem a közönségi községek ellenőrzése mellett közölgatásra kell bocsátani. A kényszerűséggel levágot húsat vagy belső részét bármilyen módon lehet tartósítani.

A húsparaszok csak azt a húst hozhatja forgalomba, amit részben a hatóság kimerése előjából kiutalt. Marha- és juhúst akár nyara, akár tartósított (sült vagy fűzött) állapotban egyik közönségtől a másikba csak szállítási igazolvánnyal lehet szállítani. Nem kell szállítási igazolvány a 3 kg-nál kevesebb húsmennyiségnek a saját háztartási szükséglet fedezésére közpogvásként történő szállításához.

Csokonai-színház

Okt. 5-én, szombaton d. u. fél 4 kor

A fősvény ifjúsági előadás

Este 7 órakor:

Vannak még férfiak

3) bérlet: 5

ENGEDMÉNYEKET ADOTT A KÖZELLÁTÁSI MINISZTER A VAGÁSOKBAN

Balogh István főispán visszakerült Budapestre, ahol a közellátási minisztériumban folytatott tárgyalásokat. A közellátásügyi miniszter ígéretet tett, hogy bizonyos engedményeket ad a marha- és sertésvágásokhoz illetően; közölgatásra a községek részére a marhavágást azonnal, a sertésvágást pedig november 1-től engedélyezi.

A VILÁGEGYTEM KELETKEZÉSE

Dr. Berényi Dénes egyetemi tanár előadásával nyílt meg a Munkás Kultúrszövetség természettudományi előadásorozata. Végigvezette hallgatott Kopenikusztól Einsteinig a különböző tudományos elméleteken és rendkívül vonzó módon, nagy, tudományos felkészítéssel, de egyszerűen könnyen érthető, lebilincselő modorban vetítette eléjük a világmindenség képét. Olyan volt az egész előadás, mint egy képzeltbeli utazás a világmindenségben.

Kamaraszínház

Oktober 5-én, szombaton este 7 órakor:

Ne váljunk el

Bemutató,

Talán

Kaplonyi

Ügylátszik, azt hiszi: Dob zett fasizta s a látszólagos fasizta Szabó most felment Ujság—Hajdu fasizta lap e munkatársát:

A népiügylet folytatásának éntenes hiútlony

Kaplonyi, munkatársa. tott a faji és azonkivül, hogy lenségeket írt a háború tova-

Fölösleges említsük a te jelentek azok, ták, hogy Kaplonyi volt zsidó szű is. Számítomár, hogy a átalán nem a fókot arra, ha falszta. A fas befelé mindig nes frázisok ekart magán azokból a sem anélkül zavaros gazd nem sikerül dig mindenki dabb fasizta zsidó jömbér zék is kimer pönzért — a Manfred-dinas egy-két tanú: vulaki jövise zsidóval, meg romantikus es vette a gorma álos vezélyp verdit: „Nem

A népiügylet Kaplonyi néh címéből idé ügyis lehet k „A láthatatlan”-ben”, „Cséde”-tani egy dol kábiseo zsidó re a zsidó A nak? A falsz haditudósító mott be: „Moglört a z zsu”. „Tudt”-tája a musz”-t. A vádolt és másból kider sításokat Bud megesponkiva, a zsidóellen a szerkeszt Szerecsere. „Hajduföld”-mirellon s igly nyu kenni

Kirácsiak a előkerülne, a rékkel próbál. Nem kívánj

Jól ak Jójón el Vere

disznóto

lesz Szives

Veress

kacs és FÜ

Me

a Kereske Eg

az Arany alatt az i

hol tagjain áll rer

Szombat.

TÜNKŐ JÓZSEF
MŰBŰTORASZTALOS MESTER
PIAC UTCA 62. SZÁM

Talán nem is volt fasiszta újságíró Debrecenben?

Kaplonyi Györgyöt is felmentette a Népbíróság

Ügylétszik, hogy a Népbíróság az iszi: Debrecenben nem is létezett fasiszta sajtó. Legalább is ezt a látszatot kelti akkor, amikor a fasiszta Szalacsi Rácz Imre után most felmentette a „Debreceni Újság—Hajdúföld” című uszító fasiszta lap egyik legszükségesebb munkatársát: Kaplonyi Györgyöt is.

A népgyűzség kérendbeli tolytatólagosan elkövetett népménes büntetési vádoltja Kaplonyi Györgyöt.

Kaplonyi, mint a fasiszta lap munkatársa következetesen uszított a faji és felekezeti gyűlöletre azoknál, hogy a legvadabb képzeltségeket írta a Szovjetunióról és a háború továbbfolytatására buzdította.

Főlöseges is, hogy népszerűtlenített a tanukat. Ismét megjelentek azok, akik azt bizonygatták, hogy Kaplonyi György németellenes volt és hogy jó viszonyban volt zsidó származású kartársaival is. Számátalanszor hangoztatott már, hogy a németellenesség egyáltalán nem jelent egyúttal biztosítékot arra, hogy az illető nem volt fasiszta. A fasiszták józanabb része befelé mindig bizonyos németellenes frázisokkal dolgozott, ezzel akart magának híveket szerezni azokból a rétegekből, amelyeket sem antiszemita jelszavaival, sem zavaros gazdasági ideológiájával nem sikerült megnyernie. Azt pedig mindenki tudja, hogy a legnagyobb fasisztának is volt egy-két zsidó jóembere, hiszen még Göringék is kimentették — igaz jó pénzért — a gettóból a zsidó Weiss Manfred-dinasztiát. Mézias ológ egy-két tanút szerezni arra, hogy valaki jó viszonyban volt egy-két zsidóval, meg arról, hogy idónként romanikus szovinizmusban észrevehet a germán imperializmus hatalmas veszélyét és máris kész a verdikt: „Nem bűnös”.

A népgyűzség inkriminálta Kaplonyi néhány cikkét. Csak a címekből idézzük, a tartalomra ügyis lehet belőük következtetni: „A láthatatlan gettó Debrecenben”, „Cselédkönyvet akart kiváltani egy debreceni háromszobás lakos zsidó”, „Van-e iparengedőve a zsidó Ampelosa könyvtárogának? A fasiszta háborúról mint haditudósító ilyen címenek számolt be: „Rémaapok emléke”, „Megjött a szovjet I 34-esek varázsa”, „Tudó szakszervező kioktatja a muszákat”.

A vádolt és a védőtanúk vallomásaiból kiderült, hogy a haditudósításokat Budapestben nézték át és megcsonkítva, elferdítve küldték el.

A zsidóellenes cikkeket viszont a szerkesztő rendelte meg. Szerkesztőre Nagy Imre, a „Hajdúföld” főszerkesztője ismeretlen helyen tartózkodik s így nyugodtan rá lehetett kenni minden bűnt.

Kirázásiak vagyunk, hogy ha előkerülne, akkor milyen manőverekkel próbálnák megmenteni. Nem kívánjuk kioktatni a Népbíróságot, csak szerényen megjegyezzük, hogy a sajtótörvény értelmében minden olyan cikkért, amelyet szerzője aláírt, vagy ké-

reljével ellátott, elsősorban a cikkíró vonandó felelősségre. S ha Kaplonyi György annyira nem értett egyet az inkriminált cikkeivel, vajjon miért kanvarította alájük a nevét, vagy a közismert „Kagyó” kezéjébe? Nyilván csak azért, mert mégsem ellenkezett túlságosan a meggyőződésével. Gyenge védekezése, de ügylétszik, a Népbíróságnál eddig még bevált.

Rónai miniszter elvtárs a szövetkezetek koalíciós pozíciói ellen

Az Országos Szövetkezeti Tanács sajtóértékelését tartott, amelyen Rónai Sándor kereskedelem- és szövetkezetiügyi miniszter elvtárs bejelentette, hogy a tárcaközi hitelfelvéleményező bizottságban a szövetkezetiügyi minisztérium is képviseltet kapott, azonban a minisztérium képviselőjét a szövetkezeti hitelek folyósításánál teljesen elnyomják.

Bejelentette a miniszter azt is, hogy a kereskedelem fele (öbbitben megmondta már, hogy a szövetkezeteket mindenkor és mindenben támogatni fogja. Megemlí-

telte a miniszter: Nem lehet tovább érvényesíteni a koalíciós szempontokat a szövetkezeti központok vezetésében. Ez terhéket jelent a szövetkezetekre nézve, mert lehetetlen helyzet, hogy minden párt valamelyik exponens vezérgazdái, elnöki, vagy alelnöki pozícióban ott ül a szövetkezeteknél csak azért, hogy a pártárny biztosítva legyen. Ha ez fennmarad, akkor hiába oldjuk meg a szövetkezetek hitelproblémáját. Ki kell fejlődni olyan állapotnak, amelyben a szövetkezetek saját lábukon állnak meg.

Az MKP hétfőn d. u. 5 órakor a Bika-szálló nagytermében össz-párttaggyűlést tart. Tárgy: Beszámoló a III. kongresszusról

Leesett a gépkocsiról és koponyaalapú törést szenvedett

Súlyos szerencsétlenség történt a Baltázár Dózsa-utcán, ahol egy autóról, mely szűzről visszatérő társaságot szállított, eddig nem tisztázott körülmények között leesett Koppányi Júlia postafőnöknő.

Az autón ültek nem vették észre a szerencsétlenséget és a gépkocsi továbbhaladt. A szerencsétlenül járt postatisztviselőnőt később, a hajnali sebességhoz a Debrecen-

ben szereplő Karády Katalint kiskiső Bócsnay István szingizantó és felesége vették észre és intézkedtek, hogy a sebességi limitára szállítsák.

Ez hétfőn hajnalban történt és azóta Koppányi Júlia, aki koponyaalapú törést szenvedett, még nem tért magához, a rendőrség nem hallgathatta ki. A nyomozás folyik a súlyos szerencsétlenség körülményeinek tisztázására.

Ma is költséges mulatság a vadászat

Vadászni a multban általában annyit jelentett, hogy az úriemberek összejöttek mulatni. Lőfegyverengedélyt is csak postikallag megbízható urak kaptak, az egész vadászat költséges úri passzió volt.

A demokratikus rendszer a vadászatot elvben lehetővé kívánja tenni a női főmegek részére is és ezt célozta a vadászársulatok megalakítása.

A gyakorlatban a megvalósítás egészen másként mutat. Jelenleg az a kismember, akinek sikerült vadászfegyverre szert tenni és a vadászársulat kebelében vadászni öhajtott, a következő kiadásokat kellett hogy elvállalja, a vadászársulat évi tagdíja 220 forint, val-

dászigazolmány 16.50 forint, fényképes vadászejegye 110 forint, fegyverviselési engedély 10 forint, összesen 366.50 forint. Nyugodnan feltehetjük a kérdést azoknak, akik ezeket az összegeket megcsarab-

honnan fizessen ki egy egyszerű munkásember 366.50 forintot, akinek a havi fizetése átlagban 200 forint?

Melékosen megjegyzendő, hogy a vadászársulat által alkalmazott vadőrök egy hónapra 110 forintot kapnak, amiből könnyen feltehető az álluk. Feltehető még két részgalni ezeket a visszásságokat és haladéktalanul orvoslást kell találni a dolgozóknak javára.

EGYRE DAGAD az országúti női gengszter bűnügye

A hét elején megírtuk már, hogy a mult hónapban hétfői tegyházra írt országúti női gengszter, dr. Drótosné Pálné ügyében újabb jelentés érkezett a dunántúli Nádassudány községből. Alig indult meg a vizsgálat ebben az ügyben.

Ísmét jelentkezett a Dunántúlról egy károsult, Nagy János a zalamegyei Csabrendekről.

Ő is a lapokban olvasta a Drótosné elfűlését s a leírás nyomán ráismerni vél arra, aki az ő lovát és kocsiját elrabolta.

Drótosné ezúttal a zalamegyei Koppal községben kérezkedett fel Nagy kocsijára. A régi recept szerint horra! kínálta a károsultat, ezúttal azonban nem volt szerencséje, mert az nem ivott. A kocsin ülésük történt, s megrálandottak.

hogy Drótosné bizonyos mennyiségű gépolajat ad egy sertésért. Az őjszakát Drótosné a károsult csabrendeki lakásán töltötte. Másnap újra felvette Drótosné a kocsijára. Veszprém és Hajmáskér között a fűzfői olgázásánál váratlanul leugrott az asszony a kocsiról s

az ott állomásozó katonáknak feljelentette házigazdáját, mint német partizánt. Amíg a vizsgálat folyt, Drótosné a szekérral és a lovakkal odébbállt.

A nagystíli kalandornő, ügylétszik, igen régen folytatta már ezeket az üzleimeit a csak egy véletlen baklövés folytán, amit előbb utóbb minden bűnöző elkövet, kerül az igazságszolgáltatás kezére.

NŐI KABÁT ÉS RUHA-RÓZSA
KÜLÖNLEGESSÉGEK DIVATHAZ
dús választékban érkeztek Alföldi palota

Mennyi lisztet kell kiörölni száz kiló gabonából?

Barányos Károly közéleti-ügyminiszter rendelete szerint a vándorló maltnok búzából legalább 75, rozsból legalább 70, árpából legalább 65 százalékos lisztet készítenek kötelesek kiörölni. A vándorló maltnok az őrlésre kerülő minden száz kg tisztított gabonából lisztet súlyát számítva az alábbi fajtajú és minőségű lisztet kötelesek az

kiörölni: búzából 25 kg finomlisztet (buzadarát) és legalább 50 kg egységes búza kenyérlisztet, rozsból legalább 70 kg egységes rozslisztet, árpából legalább 65 kg egységes árpalisztet. A rozsliszt kivonása tilos. Csak egységes minőségű korpát szabad előállítani.

39 halottja van a lezuhant Uj-Foundlanden utasszállító repülőgépek

Londonban az Uj Foundlanden nevű utasszállító repülőgép lezuhásával kapcsolatban megjegyzik, hogy ez a repülés történetének egyik legsúlyosabb szerencsétlensége. A gépnek mind a 39 utasa életét veszítette. Az áldozatok közül 6 gyermek, 18 asszony, jórészt a Berlingben állomásozó amerikai katonák családtagjai.

akik útközben voltak Berlin felé. A gép sűrű ködbe került, az eső is esett, a pilóta elvesztette tájékozódását és domboldalmak repült. Azonnal kigyulladt és a heves eső ellenére a repülőgép roncsai órákkal a szerezcséltenség után még füstölögtek. Egy hónap leforgása alatt ez mostmár a jzedik súlyos repülészerencsétlenség. Az összes halálos áldozatok száma elérte a 246-ot.

NEM KIELÉGÍTŐ Debrecen köztisztasági helyzete

Dr. Hollóssy Andor tisztifőorvos részletes tájékoztatót adott Debrecen szeptember havi közegészségügyi helyzetéről. Debrecenben szeptember hónapban a 6 egészségvédelmi körben 77 orvosi tanácsadást tartottak, 2039 személy részére és 14 védőnő 2149 családátogatást végzett.

Az elmúlt hónapban 7486 hadifogoly érkezett haza. A hadifoglyak általában jó állapotban érkeztek haza, úgyhogy a nagyszámú hadifoglyokból mindössze 1.3 százalékat utaltak kórházba. Tetvesegyet sem találtak, vesztegármegfigyelést és elküldítést nem kellett alkalmazni.

A város köztisztasági helyzetéről vonatkozóan kijelentette a tisztifőorvos, hogy az még mindig na-

gyon sok kívánivalót hagy maga után. Egyetlen megoldás, ha a városi Köztisztasági Vállalat részére kellő számú fogatát állítanak be, az utcaseprők létszámát a szükségnek megfelelően feleleik és a utasságok a legszigorúbb eljárását fogantatásuk mindazok ellen, akik a szemetet az utcára hordják.

Szeptemberben 83 házasságot kötöttek Debrecenben, az évszülétek száma 193, a halálozások száma 125. Természetes szaporodás 68. Fertőzőbetegségben nem halt meg egyetlen ember sem, gümőkórban 5, pákban 7, szív- és értebetegségben 30 egyén halt meg. A fertőző betegségek közül a diftéria jelentkezett nagyobb számban; egy hónap alatt 2 hastífusz-megbetegedést észleltek.

Október 31-ig tolták ki a B-lista határidőt

A kormány tagjai péntek délelőtti Nagy Ferenc miniszterelnök elnökletével minisztertanácsra ültek össze.

A minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy a B-listával kapcsolatos, továbbá a revizóra előrt határidőt az előírt technikai nehezségekre való tekintettel október 31-ig meghosszabbítsák.

Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter elvtárs előterjesztésére a minisztertanács hozzájárult az egyes nemzetközi kedvezőtlen szállítási szerződések felmondásához. Miskóczy Endre újjáépítési miniszter javaslata elfogadta a minisztertanács a lakóházak helyreállítására vonatkozó előterjesztést.

Bolgár Elek, a külügyminiszter helyettese előterjesztésére a minisztertanács hitelt szavazott meg a Szovjetunióban tartózkodó polgári személyek hazatérésének költiségeire.

Dobi István földművelésügyi miniszter előterjesztésére a minisztertanács az ipari sertésbirtalás céljaira hitelt engedélyezett és a vetőmag biztosításával kapcsolatos javaslatát is elfogadta.

Mojnár Erik népjóléti miniszter elvtárs előterjesztésére szabályozta a minisztertanács a gazdasági munkavállalók társadalombiztosításával kapcsolatos kérdéseit és hozzájárult a munkások családpótlékáról szóló javaslathoz is.

Karton, flanel, vászon, szövet, selyem Króh
DEGENFELD-TER 10. SZAM ALATT

Kérjük azt a hazatért hadifogoly munkaszolgálatost, aki KNER ENDRE gyomai könyvnyomdászról hírt hozott, feltétlenül jelentkezék levélben: KNER nyomda, Gyoma

rcsal is

ak, hogy a vállalkozási gondoskodásról és burgozóvilági részvételről a munkabérek-tiltésnek csak a keresetű szabad

trál: támadás-szervezetek előléti érdekképviseletben el

őldmunkások a Földművelésügyi Országos

akarják játszani szándékoztak feleletli szervezettel meg kell mon-

ak, ha a Kis-7 asztalképviseletre, de mi a kisbirtokosság

évekké 70 év szervezetek tartak védelmezni,

gazda Pártt kar-szakszervezete, postmár nyitlan hanem a nagy-

lt. Ezeknek a Kisgazda st mutatja meg ar néppel szem-

tek jogai már meg vannak minik alapját a szervezett munk-

a munkásság ázadon keresz-anulja, hogy a onnyai és akon-

vezett erő biz-vezeték belső gédig senkit sem nem hiszi, azt

a szakszerve-teletere. ábaváló kísérle-a kiprovokálják

gyujuk a munk-harcraon védjük for ezt az álla-

a emlékeztetés a szakszerveze-veztetünk, aki el akar térni

állítani.

ET ADOTY MINISZTER KBAN

spán visszaár-hol a közfej-

ban folytatott ellátástügyi ml-

hogy bizonyos murha- és lden: közfok-

ek részére a al, a sertésvá-

1-től engedé-

YETEM ZÉSE

egyetemi ta- meg a Mun- természetűdo-

ca. Végigvezet- nikustól Ein-

5 tudományos adkivül vonzó- emányos felkó-

eremind könyv- odorban veti-

indenség ké- egész előadás,

utazás a vi-

z í n h á z

szombaton

kor:

nk el

6.

